

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudkyně Veroniky Juříčkové a soudce Štěpána Výborného v právní věci žalobce: **C. P. C.**, zastoupeného Markem Sedlákem, advokátem, sídlem Milady Horákové 1957/13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 2. 2025, č. j. OAM-1732/ BA-BA07-BA06-PŘZ-2024, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 3. 2025, č. j. 35 A 4/2025-17,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Dne 3. 1. 2025 byl žalobce zajištěn podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Dne 14. 2. 2025 podal žalobce žádost o propuštění ze zajištění ve smyslu § 46a odst. 10 zákona o azylu. Žalovaný dne 19. 2. 2025 rozhodl, že žalobce je nadále zajištěn, doba zajištění je stanovena do 19. 4. 2025.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou krajský soud v Plzni jako nedůvodnou zamítl.

[3] Krajský soud měl žalobu za přípustnou navzdory námitce, že žalobci mělo být umožněno využít proti rozhodnutí o nepropuštění ze zajištění řádný opravný prostředek, a to s odkazem na § 46a odst. 7 zákona o azylu.

[4] K námitce, že žalobci mělo být umožněno vyjádřit se k podkladům rozhodnutí dle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, krajský soud shrnul, že úprava rozhodování o žádosti o propuštění ze zajištění v zákoně o azylu je srovnatelná s úpravou řízení o zajištění a o prodloužení doby trvání zajištění. Proto se na rozhodnutí o žádosti o propuštění ze zajištění uplatní stejné požadavky. Ve spojení s § 46a odst. 6 zákona o azylu tak krajský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí o žádosti o propuštění ze zajištění je prvním úkonem (správního orgánu) v řízení. V takovém případě je seznámení s podklady pro

rozhodnutí vyloučeno. Nadto jediným „novým“ podkladem pro rozhodnutí o nepropuštění ze zajištění byla žalobcova žádost a její přílohy. Ty byly žalobci známy, nemožnost vyjádřit se k vlastní žádosti není vadou, která by mohla mít vliv na zachování práv žalobce či zákonnost rozhodnutí.

[5] K námitce neuplatnění zvláštních opatření krajský soud připustil, že možnost ubytování u rodinného přítele je novou skutečností potenciálně odůvodňující uložení zvláštního opatření podle § 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Zdůraznil však účel zajištění žadatele o mezinárodní ochranu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Při posouzení účinnosti zvláštních opatření je třeba přihlídnout k důvodu zajištění a hodnotit, zda by uložení pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž zajištění směřovalo. Uzavřel, že se nelze spolehnout na to, že žalobce opětovně nezmizí z dosahu správních orgánů. Nebylo tak prokázáno, že mírnější opatření bude účinné.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost, a to z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“).

[7] Stěžovatel namítal, že krajský soud neměl o žalobě meritorně rozhodovat, ale měl ji odmítnout, neboť nebyly vyčerpány opravné prostředky v řízení před správním orgánem. Žalobce se řídil poučením žalovaného a podal žalobu. Žádné zákonné ustanovení však nevylučuje možnost podat rozklad proti rozhodnutí o nepropuštění ze zajištění podle § 46a zákona o azylu. Podání opravného prostředku je vyloučeno pouze u rozhodnutí o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany a o prodloužení doby trvání zajištění.

[8] Stěžovatel dále namítal, že mu ve správním řízení mělo být umožněno vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí podle § 36 odst. 3 správního řádu. Stěžovatel zdůraznil obecnou úpravu ve správním řádu. Zákon o azylu vlastní procesní úpravu rozhodování o žádosti o propuštění ze zajištění neobsahuje. Z rozhodnutí žalovaného není zřejmé, z jakých protokolů žalovaný vycházel, když konstatoval, že ani před cizineckou policií ani v řízení o mezinárodní ochraně stěžovatel neuvedl, že má v České republice rodinného přítele. Není rovněž zřejmé, proč dal žalovaný přednost údajům z jiných řízení před údaji ze žádosti stěžovatele o propuštění a písemného prohlášení Ing. G. S. L. V žádosti o propuštění ze zajištění stěžovatel přislíbil součinnost žalovanému a navrhl pobytovou kontrolu na adrese zajištěného ubytování. Žalovaný se však k tomu v rozhodnutí nevyjádřil. Postup žalovaného je proto nepřezkoumatelný.

[9] Krajský soud dospěl podle stěžovatele k nesprávnému závěru, že napadené rozhodnutí žalovaného je prvním úkonem v řízení. Tím je však žádost o propuštění ze zajištění. Formulaci „první úkon správního orgánu ve správním řízení“ zákon neobsahuje. Rozhodnutí je prvním úkonem v řízení pouze v řízení o zajištění a jeho prodloužení. Stěžovatel dále namítal, že není zřejmé, co má soud na mysli „novým“ podkladem pro rozhodnutí. Z rozhodnutí žalovaného vyplývá, že podkladem byly i nějaké dokumenty, které měly zachycovat výpovědi stěžovatele v řízení před cizineckou policií a řízení o žádosti o mezinárodní ochranu. I s těmito podklady měl být stěžovatel seznámen a měl být vyrozuměn o tom, že z nich bude žalovaný vycházet při rozhodování o jeho žádosti o propuštění.

pokračování

[10] Má-li stěžovatel zajištěno bezplatné ubytování a finanční zabezpečení, jedná se o takovou změnu skutkového stavu, která odůvodňuje propuštění ze zajištění za současného uložení zvláštního opatření. Důvodem pro jeho nevyužití byla mj. skutečnost, že stěžovatel nemá hlášenou adresu, není k dispozici na konkrétním a stabilně určitelném místě a nemá možnost zajistit si legálně finanční prostředky, protože nelze očekávat, že bude pravidelně docházet na pracoviště žalovaného za účelem kontroly. Stěžovatel má za to, že předloženým dokladem o zajištění ubytování a prohlášením rodinného přítele doložil, že tyto důvody odpadly. Žalovaný si tyto skutečnosti mohl ověřit, což však neučinil. Stěžovatel zdůraznil, že známý mu zajistí ubytování, ale také ho finančně zabezpečí a poskytne mu prostředky na cesty ke správnímu orgánu. Soud tuto skutečnost opomenul a hodnotil pouze možnost ubytování. Rozsudek je proto nepřezkoumatelný. Pokud byl stěžovatel dotazován na svoje osobní vazby v ČR, měl za to, že je dotazován na rodinné příslušníky nebo jiné osoby jemu blízké, nevztahoval tyto dotazy na Ing. G. S. L., který je přítelem jeho rodičů. Žalovaný a soud nesplnili povinnost ověřovat a hodnotit, zda se okolnosti nezměnily tak, aby bylo možno upustit od omezení jeho osobní svobody. Tuto povinnost nelze splnit konstatováním, že se stěžovatel o osobě, která je ochotna ho zabezpečit, dříve nezmínil.

[11] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k novému projednání.

[12] **Žalovaný** se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s rozsudkem krajského soudu. Stížní námitky byly dle žalovaného vypořádány již rozsudkem krajského soudu. S námitkami žalovaný nesouhlasil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Vzhledem k tomu, že jde o věc, v níž před krajským soudem rozhoduje specializovaný samosoudce, Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud ne, je namísto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout jako nepřijatelnou.

[14] Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, provedl Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Podle něj je kasační stížnost přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) vyvstala potřeba učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[15] Odpověď na námitku nevyčerpání opravných prostředků podal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 6. 2025, č. j. 6 Azs 30/2025-22. V něm dospěl k závěru, že „*proti rozhodnutí o žádosti o propuštění žadatele o mezinárodní ochranu ze zajištění (§ 46a odst. 10 zákona o azylu) není přípustný opravný prostředek v podobě rozkladu (§ 46a odst. 6 téhož zákona)*“. Krajský soud tedy nepochybil tím, že žalobu věcně projednal.

[16] Judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje odpověď i na námitku nemožnosti vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí. Zdůrazňuje, že smyslem práva podle § 36 odst. 3 správního řádu je, aby účastník řízení znal podklady, které byly při rozhodování v jeho věci

užity. Porušením § 36 odst. 3 správního řádu není, pokud správní orgán nevyzval k vyjádření se k podkladům, které účastník řízení sám předložil (srov. rozsudky NSS ze dne 26. 2. 2020, č. j. 10 As 289/2019-55, nebo ze dne 9. 10. 2013, č. j. 1 As 85/2013-51). Účastník řízení takové podklady zná a seznamování s nimi nedává smysl. Stěžovatel zejména poukazuje na to, že žalovaný vycházel z protokolů shromážděných v řízení o zajištění podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, či v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu, z nichž čerpal údaj, že stěžovatel žádné rodinné ani jiné osobní vazby na území ČR nemá. Stěžovatel však nepopírá, že se o rodinném příteli, který mu nyní nabízel ubytování a finanční pomoc, v předchozích správních řízeních v rámci odpovědí na dotazy na rodinné či jiné vazby nezmínil. Není tedy zřejmé, jaké porušení hmotných práv stěžovatele mohla absence výzvy dle § 36 odst. 3 správního řádu v takovém případě způsobit. Ani zde tedy krajský soud nepochybil způsobem, který by měl vliv na hmotněprávní postavení stěžovatele.

[17] K posouzení účinnosti zvláštních opatření judikatura akcentuje, že účelem zajištění žadatele o mezinárodní ochranu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu (v situaci, kdy existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána účelově) je zabezpečení účasti žadatele v řízení, ale především zabezpečení jeho dostupnosti pro výkon rozhodnutí o vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu pro případ, že by se tato rozhodnutí stala vykonatelná v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně (srov. např. rozsudek ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48). Tento účel krajský soud při přezkumu rozhodnutí žalovaného správně zohlednil.

[18] Při zvažování zvláštních opatření jako alternativy k zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je namístě zohlednit pobytovou historii žadatele, včetně případného maření předchozích rozhodnutí o správním vyhoštění (rozsudek NSS ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48, nebo usnesení ze dne 16. 12. 2021, č. j. 9 Azs 197/2021-43). Z těchto kritérií krajský soud správně vycházel (stěžovatel je na území ČR neoprávněně, nelegálně zde pracoval a neuposlechl uložené správní vyhoštění, pročez nelze očekávat, že se podrobí uloženým omezením). Nová skutečnost spočívající v možnosti ubytování u známého na tomto nic zásadně nemění. Judikatura potvrzuje, že možnost ubytování nepředstavuje bez dalšího důvod pro užití zvláštního opatření podle § 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu (srov. usnesení NSS ze dne 16. 12. 2021 č. j. 4 Azs 136/2021-50).

[19] V této souvislosti stěžovatel též namítal, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný, neboť krajský soud hodnotil jen možnost ubytování a nezohlednil možnost kompletního finančního zabezpečení, které mu rodinný přítel nabízí. Ani této námitce však Nejvyšší správní soud nepřisvědčil. Z rozsudku krajského soudu je zřejmé, že podstatou jeho závěru o neúčinnosti zvláštních opatření je (ve shodě s žalovaným) hlavně stěžovatelovo jednání před podáním žádosti o azyl a již dříve projevený vztah k veřejnoprávním povinnostem. Především z těchto důvodů se podle krajského soudu nelze spolehnout na to, že ubytování u známého stěžovatel nevyužije k tomu, aby znovu zmizel z dosahu správních orgánů. Proto ani nebylo potřeba, aby krajský soud ověřoval pravdivost stěžovatelova tvrzení o nabídce ubytování a finančního zajištění.

[20] Nejvyšší správní soud shrnuje, že jeho judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti a krajský soud se v napadeném rozsudku od relevantní judikatury neodchýlil. Přípustné námitky nastolené kasační stížností nejsou

pokračování

judikaturou řešeny rozdílně, nebylo třeba učinit judikaturní odklon a nebylo ani shledáno zásadní pochybení krajského soudu, jež by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, pročez je nepřijatelná (§ 104a s. ř. s.).

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl.

[22] K odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného přezkumu (rozsudek ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, a usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33). O náhradě nákladů řízení proto Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však náklady nad rámec běžné úřední činnosti, pročez se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. června 2025

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu